

81 . SOHBET

KADİR GECESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ * وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ *
 لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ * تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ
 فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ * سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ *

“Biz Onu (Kur’ân’ı) kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sana ne bildirdi? Kadir gecesini, bin aydan daha hayırlıdır. Rab’lerinin izniyle o gecede melekler ve Ruh (Cebrail (as)) her türlü iş için art arda iner de iner. Tan yeri ağarınca kadar bu gece selamettir.”¹

Bir gece.. Adı üstünde gece, yani karanlık. Ama bu karanlık gecenin sonu şafağa ve aydınlığa ulaşıyor, selamete, sükûnete ve kurtuluşa açılıyor. Nûr’a, aydınlığa açılan sadece o karanlık gece değil, bütün cihan. Öncesi karanlık olan bu gecenin sonu bir daha kararmamacasına aydınlık oluyor. Bu gecenin adı, Kadir gecesini. Bu geceyi aydınlığa kavuşturan etken ise, insanlığın kararlılık ufkunu nura çeviren ve bu gecede indiği bildirilen Kur’an-ı Kerim’den başkası değil.

İşte, kurtuluş kitabının, ilahî vahyin inmiş olduğu gece de, karanlıkla başlar, ama sabahı aydınlık olur ve bu gecede yapılan ibadetler, içinde bu gece bulunmayan bin aylık ibadetlere denk olur.

Kadir ve kıymeti böyle büyük olan bir geceye bu değeri veren şey elbette Kur’an’ımız olmuştur. Kur’an’ın sahibi olan Rabb’imiz sırf bu gecenin değer ve kıymetini ifade için adına Kadir Sûresi dediği bir sûreyi indirmiş ve şöyle buyurmuştur: “Biz Onu (Kur’ân’ı) kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sana ne bildirdi? Kadir gecesini, bin aydan daha hayırlıdır. Rab’lerinin izniyle o gecede melekler ve Ruh {Cebrail (as)} her türlü iş için art arda iner de iner. Tan yeri ağarınca kadar bu gece selamettir.”²

Kadir gecesinin kadr u kıymetini bu sûre bütün gerçekliği ile dile getirmektedir. Kur’an’ın bu gecede indiğini, bu gecenin bin aydan hayırlı olduğunu, her sene bu gecede melâike-i kirâmın, başlarında Cebrail (as) olduğu halde yeryüzüne indiklerini ve o gecenin sabahına kadar her tarafta tam bir selametin olduğunu anlıyoruz ve inanıyoruz.

Kur’an’ın ne zaman indirildiği bildirildiği halde, Kadir gecesinin tam olarak hangi gece olduğu bilgisi kesin olarak verilmemiştir. Öyleyse, böylesine değerli bir geceye tevafuk etmek nasıl mümkün olacaktır? Bir başka deyişle bu geceyi nasıl tanıyacağız ve bu geceyi nasıl ihya edeceğiz ki, bin ayda yapıldığı zaman elde edilecek mükafata nail olacağız? Bu konularda biraz daha yoğunlaşmamız ve dikkat kesilmemiz gerekiyor.

¹ Kadir Sûresi, [97:1-5]

² Kadir Sûresi, [97:1-5]

Kadir gecesinin, Ramazan ayının içinde olduğuna inanıyoruz. Çünkü Kitab'ın bir mübarek gecede indiğini, bu kitabın Kur'an olduğunu ve Kur'an'ın da Ramazan ayında Peygamberimize vahyedilmeye başladığını yine Kur'an'dan öğreniyoruz.³

Peygamber Efendimiz (sav) de ashabını Kadir gecesini hakkında uyarırken;

"Siz Kadir gecesini Ramazan'ın son on günü içerisindeki tek rakamlı gecelerde arayınız" ⁴ buyurarak, dikkatlerimizi Ramazan ayına ve Ramazan ayının da son on gecesinin tekli günlerine teksif ettirmek istiyor. "Arayınız" diyerek de Müslümanların bu geceyi bulmaları için gayret sarfetmesini istiyor. Açık seçik bir şekilde "şu gecedir" demiyor; böylece o gecenin Müslümanlar tarafından bulunmasını istiyor ki **"Her gördüğünü hızır, her geceni kadir bil"** atasözünde olduğu gibi, Ramazan ayının son on gün içindeki her geceyi uyanık ve dikkatli geçirmeyi murat buyuruyor.

Bundan dolayıdır ki, Abdullah b. Mes'ud (ra): **"Yıl boyunca ibadet eden kimse, Kadir gecesine mutlaka isabet eder"** ⁵ buyuruyor.

Kadir gecesini ihya etme sadedinde Peygamber Efendimiz (sav): **"Kim Kadir gecesini iman ve ihlasla ihya ederse, geçmiş günahları afv olunur"** buyurmuştur. Bu geceye ulaşan mü'minler, bu geceyi ihya anlamında, bu geceyi gaflet içerisinde geçirmemeli, ibadet ve taatlarla değerlendirmelidir. Bunun için özel bir ibadet de belirlenmemiştir. Fakat, bu ibadet ve taatlar şunlar olabilir: Bu geceyi, Allah rızası için namaz kılarak, Kur'an-ı Kerim okuyarak, tevbe, istiğfâr ederek ve dua yaparak geçirmeli. Üzerinde namaz borcu olanların kaza namazlarından bir kısmı ile nafîle namazlardan bir miktar kılmaları daha iyi olur.

Büyük İslam müctehidlerinden Süfyan-ı Sevrî (rhm): **"Kadir gecesinde dua ve istiğfar etmek namazdan sevimsizdir. Kur'an okuyup sonra dua etmek daha güzeldir,"** ⁶ buyurmuştur.

Hiz. Aişe (ra) validemiz de Rasûlullah (sav)'e: **"Ey Allah'ın Rasûlü! Kadir gecesine rastlarsam nasıl dua edeyim?"** diye sormuş.

Rasûlullah (sas): **"Allahümme inneke afüvvün tühıbbü'l-afve fa'fu annî: Allah'im sen çok affedicisin, affi seversin, beni affet."** ⁷ diye dua et, buyurmuştur.

Bu gecede öyle bir zaman vardır ki o anda yapılan ibadet ve dualar makbul olur. Bu mühim zamana tevafuk etmek için, gecenin bütününe tevbe ve istiğfar ile geçirmek iyi olur. Bu da imanımıza tazelik kazandırır. Gecenin tamamında ibadet edemeyenler ise en azından teravih namazından sonra mescidlerde bir miktar oturmalı ve dua etmelidir. Duhan Sûresi'nde işaret edildiği gibi, gelecek seneye kadar cereyan edecek olan her türlü hadiseler Allah Teâlâ'nın ezeli kaza ve takdiri ile ilgili meleklerle bu gece bildirildiği ⁸ düşünülecek olursa, tövbe ve istiğfarla birlikte tefekküre dalmanın ve Cenab-ı Hakk'a yönelmenin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkar.

Kendisinde Kur'an'ın indiği bu gecede, elbette en önemli ibadetlerden bir tanesi de Kur'an okumak veya okunan Kur'an'ı dinlemektir. Çünkü bir insan, seksen yılda aklıyla bulamadıklarının tamamını Kadir gecesinde inmeye başlayan bu Kur'an'da bulur.

³ Bakara Suresi, 2:185

⁴ Buhârî, Leyletü'l-Kadir, 3; Müslim, Sıyam, 216

⁵ Müslim, Sıyam, 220

⁶ Tecrid-i Sarih Tercemesi, VI, 313

⁷ Tecrid-i Sarih Tercemesi, VI, 314

⁸ Tecrid-i Sarih Tercemesi, VI, 312

Onun içindir ki Kadir gecesini ihya etmek demek, insanlığın hukukta, siyasette, ticarete, öz gürlüklerini korumada, hak ve sorumluluklarını belirlemede en doğru kuralları koyan Kur'ân'ın iniş gecesini anmak, yeniden Kur'ân'ı okuyup yeni inmiş gibi ona sarılmak demektir. Zira bize ışık ve ısı veren güneş olmasaydı bu bedenimiz zarar görürdü. Allah'ın nuru Kur'ân, Kadir gecesinde doğmasaydı insanlık hâlâ cehaletin karanlığında debelenir dururdu.

Kur'ân'ı indiren Allah (cc); Kur'ân'ı getiren Ruh-ül-Kuds = Cebrail (as); Kur'ân'ın kendisine indiği kutlu insan Hz. Muhammed (sav); Kur'ân'ı etrafa yayan Sahabe-i Kiram... Bir ismi de "Nur" olan ve insanlığı aydınlatan Kur'ân, Allah'dan, Cebrail aracılığıyla Hz. Muhammed (sav)'in gönlüne, O'nun dilinden ashabın gönlüne nur gibi akıyor. İşte böyle bir geceyi şuurlu bir şekilde ihya etmek, şuurlarımızı nurlandırmak demektir. Yani karanlıkları aydınlığa çevirmektir.

Geçmiş ümmetler bin ay ibadet ediyorlar ve sevap kazanıyorlardı. Bu ümmet ise kadir gecesini ihya etmek suretiyle bin ayda yapılacak ibadete denk amel işlemiş oluyor. Çünkü geçmiş peygamberler ve onların ümmetleri belirli zaman, mekan ve kavim için gönderilmişlerdi. Bu Kur'ân ise, kıyamete kadar gelecek bütün insanlığa ve bütün çağlara gönderilmiştir. Bu ümmet de bu Kur'ân'ı taşımakla, indiği geceyi ibadet taat ve Kur'ân okumakla geçirdiği ve kendisinden sonra gelenlere Kur'ân'ı taşıdığı için, bir geceleri bin aydan daha hayırlı hale gelmiş oluyor.

Alınacak Dersler

1. Karanlık Dünya yı aydınlığa çeviren Kur'an-ı Kerim dir.
2. Kadir gecesini ramazan ayı içerisinde sabırla ve dua ile aranmalı.
3. Ramazan ayında gaflete düşülmemelidir.

Bu hafta

*"Biz Onu (Kur'ân'ı) kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sana ne bildirdi? Kadir gecesini, bin aydan daha hayırlıdır. Rab'lerinin izniyle o gecede melekler ve Ruh (Cebrail (as)) her türlü iş için art arda iner de iner. Tan yeri ağarınca kadar bu gece selamettir."*⁹

- 1- Sureyi celilin tefsirini ailemiz ile birlikte okuyalım.

⁹ Kadir Sûresi, [97:1-5]